

Klaipėdos jaunimo
organizacijų asociacija
„Apskritasis stalas“

*Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrui
Lietuvos savivaldybių asociacijai
Lietuvos Respublikos savivaldybėms pagal sąrašą*

RAŠTAS
DĖL SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO 2008 M. KOVO 4 D. ĮSAKYMO
NR. A1-68 PAKEITIMO PROJEKTO

2026-06-10

Klaipėda

Klaipėdos jaunimo organizacijų asociacija „Apskritasis stalas“ — skėtinė Klaipėdos miesto jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas vienijanti organizacija, atstovaujanti jaunų žmonių ir jaunimo organizacijų interesams Klaipėdos mieste — susipažinusi su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2008 m. kovo 4 d. įsakymo Nr. A1-68 „Dėl Tipinio savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus (patarėjo) pareigybės aprašymo patvirtinimo“ pakeitimo projektu, reiškia nepritarimą siūlomam teisiniam reguliavimui, kuriuo būtų sudaromos prielaidos jaunimo reikalų koordinatoriaus pavaldumą savivaldybėse nustatyti pasirinktinai — savivaldybės administracijos direktoriui arba administracijos padalinio vadovui.

KLAS laikosi aiškios pozicijos, kad jaunimo reikalų koordinatorius turi išlikti tiesiogiai pavaldus savivaldybės administracijos direktoriui. Toks modelis nėra tik formalus administracinės struktūros klausimas. Tai yra esminė sąlyga veiksmingam jaunimo politikos įgyvendinimui, jaunimo balso matomumui, tarpsektoriniam bendradarbiavimui, strateginiam planavimui ir realiam jaunų žmonių interesų atstovavimui savivaldybėje. Jaunimo politika savo prigimtimi nėra siaura vieno administracijos padalinio veiklos sritis, todėl ir už jos koordinavimą atsakinga pareigybė negali būti instituciškai susiaurinta iki vieno skyriaus kompetencijos ribų.

Jaunimo politika yra horizontali viešosios politikos sritis, apimanti švietimą, kultūrą, sportą, socialinę apsaugą, sveikatą, užimtumą, emocinę gerovę, pilietinį dalyvavimą, savanorystę, neformalųjį ugdymą, jaunimo įgalinimą, prevenciją, jaunimo informavimą ir kitas sritis. Jaunų žmonių poreikiai nėra izoliuoti vienoje administracinėje srityje: jaunas žmogus tuo pačiu metu yra mokinys, gyventojas, būsimas darbuotojas, savanoris, bendruomenės narys, kultūros dalyvis ir pilietis. Todėl jaunimo politikos įgyvendinimui būtinas kompleksinis, tarpžinybinis ir visos savivaldybės mastu koordinuojamas požiūris.

Jaunimo reikalų koordinatoriaus funkcija savo esme yra koordinacinė, strateginė ir tarpsektorinė, o ne tik vykdomoji ar administracinė. JRK savivaldybėje nėra vien konkrečių pavedimų vykdytojas. Ši pareigybė skirta koordinuoti jaunimo politikos įgyvendinimą, telkti skirtingus savivaldybės administracijos padalinius, palaikyti ryšį su jaunimo organizacijomis, Savivaldybės jaunimo reikalų taryba, mokyklomis, atviraisiais jaunimo centrais, su jaunimu dirbančiomis organizacijomis, socialinių paslaugų, sveikatos, užimtumo, teisėsaugos, kultūros ir

kitomis institucijomis. Tam būtinas pakankamas institucinės prieigos, savarankiškumo ir mandato lygmuo.

Pavaldumas konkrečiau administracijos padalinio vadovui sudarytų riziką, kad jaunimo politika savivaldybėje būtų susiaurinta iki vieno skyriaus veiklos prioritetų, administracinių rodiklių, darbo krūvio ar vidinės logikos. Tokiu atveju jaunimo klausimai taptų priklausomi nuo konkrečiau skyriaus vadovo požiūrio, skyriaus kompetencijų ribų ir einamųjų užduočių. Tai neatitiktų jaunimo politikos esmės, nes jaunimo klausimai dažnai reikalauja sprendimų, kurie peržengia vieno skyriaus ribas ir reikalauja savivaldybės vadovybės įsitraukimo.

Tiesioginis pavaldumas savivaldybės administracijos direktoriui užtikrina, kad jaunimo klausimai išliktų matomi strateginiu savivaldybės lygmeniu. JRK funkcijos apima jaunimo politikos priemonių planavimą, jaunimo situacijos analizę, tyrimų ir apklausų inicijavimą, veiksmų planų rengimą, siūlymų dėl finansavimo prioritetų teikimą, jaunimo programų koordinavimą, bendradarbiavimą su savivaldybės vadovybe ir sprendimų priėmėjais. Šios funkcijos negali būti veiksmingai įgyvendinamos, jei JRK neturi tiesioginio ryšio su administracijos vadovybe ir yra įterpiamas į papildomą hierarchinę grandį.

KLAS pabrėžia, kad tiesioginis JRK pavaldumas administracijos direktoriui yra būtinas ir dėl jaunimo programų biudžeto formavimo. Jaunimo politikos finansavimas savivaldybėje nėra techninis klausimas. Tai yra strateginis pasirinkimas, nulemiantis, kokios jaunimo užimtumo, savanorystės, jaunimo organizacijų stiprinimo, dalyvaujamojo biudžeto, atvirųjų jaunimo erdvių, prevencijos, emocinės gerovės ar jaunimo iniciatyvų priemonės bus įgyvendinamos. Jei JRK neturi tiesioginės prieigos prie vadovybės ir negali dalyvauti svarbiausiuose planavimo bei biudžeto formavimo procesuose, jaunimo politikos finansavimas tampa mažiau matomas, mažiau prioritetizuojamas ir labiau priklausomas nuo atskirų skyrių vidaus prioritetų.

Praktinės jaunimo reikalų koordinatorių įžvalgos patvirtina, kad tiesioginis pavaldumas administracijos direktoriui mažina biurokratiją ir didina jaunimo politikos veiksmingumą. JRK, būdamas tiesiogiai pavaldus administracijos direktoriui, turi galimybę operatyviau priimti sprendimus, dalyvauti savivaldybės vadovų pasitarimuose, tiesiogiai kelti jaunimo politikos klausimus ir turėti svaresnį balsą formuojant jaunimo programos biudžetą. Tai leidžia greičiau reaguoti į jaunimo poreikius, veiksmingiau atstovauti jaunimo organizacijoms ir užtikrinti, kad jaunimo politika nebūtų nustumta į administracinių prioritetų paraštes.

Tuo tarpu ankstesnė praktika, kai jaunimo reikalų koordinatoriai būdavo priskiriami konkrečioms skyriams, parodė reikšmingus tokio modelio trūkumus. Tokiais atvejais JRK dažnai būdavo pavedamos su jaunimo politika tiesiogiai nesusijusios užduotys, o tai silpnindavo pagrindinę pareigybės paskirtį. Vietoje strateginio jaunimo politikos koordinavimo, jaunimo situacijos analizės, jaunimo organizacijų įtraukimo, tarpžinybinio bendradarbiavimo ir jaunimo interesų atstovavimo, koordinatoriaus darbo laikas ir kompetencijos galėdavo būti nukreipiamos į bendrąsias skyriaus administracines funkcijas. Tai mažina jaunimo politikos kokybę ir iškreipia pačios JRK pareigybės paskirtį.

KLAS vertinimu, pavaldumas administracijos padalinio vadovui neišvengiamai sukurtų papildomą administracinį filtrą tarp jaunimo politikos lauko ir savivaldybės vadovybės. Tokia grandis ilginėtų sprendimų derinimo procesus, didintų biurokratinę našumą ir mažintų galimybes

operatyviai reaguoti į jaunimo poreikius. Jaunimo politika dažnai reikalauja greitų, koordinuotų ir kelių sričių įsitraukimo reikalaujančių sprendimų, todėl papildomas hierarchinis lygmuo šioje srityje ne stiprintų, o silpnintų viešojo administravimo efektyvumą.

Svarbu pažymėti ir tai, kad JRK savivaldybėje dažnai yra pagrindinė jungtis tarp jaunimo ir savivaldybės institucijų. Per JRK jaunimo organizacijos, neformalios jaunimo grupės, Savivaldybės jaunimo reikalų taryba ir jauni žmonės gali perduoti savo poreikius, problemas, pasiūlymus ir lūkesčius savivaldybei. Ši funkcija yra veiksminga tik tada, kai JRK turi aiškų institucinį mandatą ir galimybę jaunimo klausimus kelti tiesiogiai vadovybės lygmeniu. Jeigu šis ryšys būtų susilpnintas, jaunimo balsas savivaldybės sprendimų priėmimo procese taptų labiau priklausomas nuo tarpininkavimo, vidinių administracijos filtrų ir atskirų skyrių prioritetų.

Jaunimo politikos horizontalumas taip pat yra būtina sąlyga realiam tarpžinybiniam bendradarbiavimui. Jaunimo klausimai dažnai susiję su švietimo įstaigomis, socialinėmis paslaugomis, visuomenės sveikata, užimtumo priemonėmis, policija, probacija, kultūros įstaigomis, nevyriausybiniomis organizacijomis ir bendruomenėmis. JRK, būdamas tiesiogiai pavaldus administracijos direktoriui, turi stipresnį mandatą inicijuoti skirtingų institucijų bendradarbiavimą ir telkti jas bendriems sprendimams. Pavaldumas vienam skyriui šį mandatą silpnintų, nes kiti skyriai ir institucijos JRK galėtų vertinti ne kaip visos savivaldybės jaunimo politikos koordinatorių, o kaip konkretaus padalinio darbuotoją.

KLAS taip pat atkreipia dėmesį, kad jaunimo politika savivaldybėse dažnai konkuruoja su kitomis labiau institucionalizuotomis ir didesnius administracinius resursus turinčiomis sritimis. Infrastruktūra, socialinės paslaugos, švietimo įstaigų tinklas, komunaliniai klausimai ar kitos sritys natūraliai užima daug savivaldybių administracijų dėmesio. Todėl jaunimo politikai būtinas aiškus institucinės svarbos signalas. Tiesioginis JRK pavaldumas administracijos direktoriui tokį signalą suteikia: jis parodo, kad jaunimo politika nėra pagalbinė, antraeilė ar tik vienam skyriui priskirtina funkcija, bet savivaldybės mastu koordinuojama viešosios politikos sritis.

Siūlomas pakeitimas taip pat keltų grėsmę jaunimo politikos tęstinumui ir profesiniam stabilumui. Dabartinis tiesioginio pavaldumo modelis jau yra įsitvirtinęs praktikoje ir prisidėjo prie stipresnės jaunimo politikos sistemos kūrimo savivaldybėse. Jo keitimas be aiškiai pagrįsto poreikio, išsamaus poveikio vertinimo ir jaunimo politikos lauko sutarimo būtų nepagrįstas ir rizikingas. Institucinės sąrangos pokyčiai, kurie mažina JRK savarankiškumą ir statusą, ilgainiui gali mažinti šios pareigybės patrauklumą, apsunkinti kvalifikuotų specialistų pritraukimą ir išlaikymą bei silpninti jaunimo politikos įgyvendinimo kokybę.

KLAS vertinimu, dabartinis tiesioginio pavaldumo administracijos direktoriui modelis atitinka gero viešojo administravimo principus. Jis sudaro sąlygas efektyvumui, aiškiai atsakomybei, profesionalumui, subsidiarumui, viešojo intereso prioriteto užtikrinimui ir racionaliam išteklių naudojimui. Tiesioginis pavaldumas leidžia greičiau priimti sprendimus, efektyviau koordinuoti skirtingų sričių veiksmus, aiškiau identifikuoti atsakomybę už jaunimo politikos rezultatus ir operatyviau spręsti jaunimo bendruomenei aktualius klausimus. Tuo tarpu pavaldumas administracijos padalinii sukurtą papildomą administracinį lygmenį, kuris didintų procesų sudėtingumą ir silpnintų horizontalų koordinavimą.

KLAS taip pat pabrėžia, kad jaunimo politikos institucinė sąranga negali būti keičiama vien administracinio patogumo pagrindu. Jeigu siūlomą reguliavimą siekiama suteikti savivaldybėms daugiau lankstumo, toks lankstumas neturėtų būti įgyvendinamas jaunimo politikos horizontalumo, JRK savarankiškumo ir jaunimo balso matomumo sąskaita. Savivaldybių administracinės struktūros gali skirtis, tačiau jaunimo politikos koordinavimo principai turi išlikti nuoseklūs visoje Lietuvoje. Priešingu atveju atsirastų rizika, kad skirtingose savivaldybėse jaunimo politikos statusas ir kokybė priklausytų ne nuo jaunų žmonių poreikių, o nuo konkrečios administracijos struktūrinių sprendimų.

Jaunimo organizacijų požiūriu, tiesioginis JRK pavaldumas administracijos direktoriui yra svarbus ir dėl pasitikėjimo savivaldybės jaunimo politika. Jaunimo organizacijos tikisi, kad jų keliami klausimai bus girdimi ne tik techniniu, bet ir strateginiu lygmeniu. Kai JRK turi tiesioginį ryšį su savivaldybės vadovybe, jaunimo organizacijų pasiūlymai, problemos ir iniciatyvos turi didesnę galimybę būti įtrauktos į savivaldybės planavimo, finansavimo ir sprendimų priėmimo procesus. Jei JRK tampa pavaldus konkrečiam skyriui, jaunimo organizacijoms gali susidaryti pagrįstas įspūdis, kad jaunimo politika nebėra savivaldybės mastu prioritetizuojama sritis.

KLAS įsitikinimu, jaunimo politikos tikslas savivaldybėje nėra tik įgyvendinti atskiras veiklas ar administruoti projektus. Jos tikslas — sudaryti sąlygas jauniems žmonėms dalyvauti sprendimų priėmimo, stiprinti jaunimo organizacijas, užtikrinti jaunų žmonių užimtumą, savanorystę, emocinę gerovę, įtrauktį, pilietiškumą ir galimybes veikti savo mieste. Šiems tikslams pasiekti reikalinga stipri, matoma ir savarankiška JRK pareigybė, turinti tiesioginį ryšį su savivaldybės administracijos vadovybe.

Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, Klaipėdos jaunimo organizacijų asociacija „Apskritasis stalas“ ragina nepritarti siūlomam pakeitimui ir išlaikyti galiojantį principą, kad jaunimo reikalų koordinatorius yra tiesiogiai pavaldus savivaldybės administracijos direktoriui. KLAS vertinimu, būtent šis modelis geriausiai užtikrina jaunimo politikos horizontalumą, tarpsektorinį koordinavimą, strateginį matomumą, institucinį savarankiškumą, aiškią atsakomybę, efektyvesnę jaunimo programų biudžeto formavimą ir realų jaunų žmonių interesų atstovavimą savivaldybėse.

KLAS prašo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, svarstant minėto įsakymo pakeitimo projektą, įvertinti ne tik administracinės struktūros aspektus, bet ir ilgalaikį poveikį jaunimo politikos kokybei savivaldybėse, jaunimo organizacijų įtraukimui, Savivaldybių jaunimo reikalų tarybų veiksmingumui, tarpžinybiniam bendradarbiavimui, jaunimo programų finansavimui ir jaunimo balso atstovavimui vietos lygmeniu. Siūlomas pakeitimas, KLAS vertinimu, kelia daugiau rizikų nei suteikia aiškios naudos, todėl neturėtų būti priimtas.

Pirmininkas

Augustas Reikertas

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	-
Dokumento pavadinimas (antraštė)	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	PDF/A
Parašas #1	
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	-, -
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-06-10T19:54:16+03:00
Parašo formatas	Kvalifikuotas elektroninis parašas
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-06-10T19:54:19+03:00
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2024E SK ID Solutions AS EE
Sertifikato galiojimo laikas	2029-03-04T16:41:01+02:00
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	Metaduomenų vientisumas užtikrintas elektroniniais parašais
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	-
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų, 2026-06-10 19:55:24